

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR V

САРАЈЕВО, 30.06.2022.

БРОЈ/NUMBER 1

ДЕМОГРАФИЈА И СОЦИЈАЛНЕ СТАТИСТИКЕ DEMOGRAPHY AND SOCIAL STATISTICS

СТАТИСТИКА НАЦИОНАЛНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ РАЧУНА *National Health Accounts Statistics*

Агенција за статистику БиХ у овом саопштењу представља податке Националних здравствених рачуна (НХА) за БиХ насталих агрегирањем података ентитетских завода за статистику Федерације и Републике Српске, те Брчко дистрикта.

Ове године се објављују подаци за 2020. годину, и то за: укупну потрошњу у здравству по намјенама здравствене заштите и по изворима финансирања (HCxHF), укупну потрошњу у здравству по намјенама здравствене заштите и пружаоцима здравствених услуга (HCxHP) и текуће издатке у здравству по пружаоцима услуга здравствене заштите и изворима финансирања (HPxHF), који су у складу са Међународном класификацијом за здравствене рачуне – ИЦХА.

У податке из 2020. године укључени су и подаци који се односе на потрошњу узроковану Ковид-19 пандемијом.

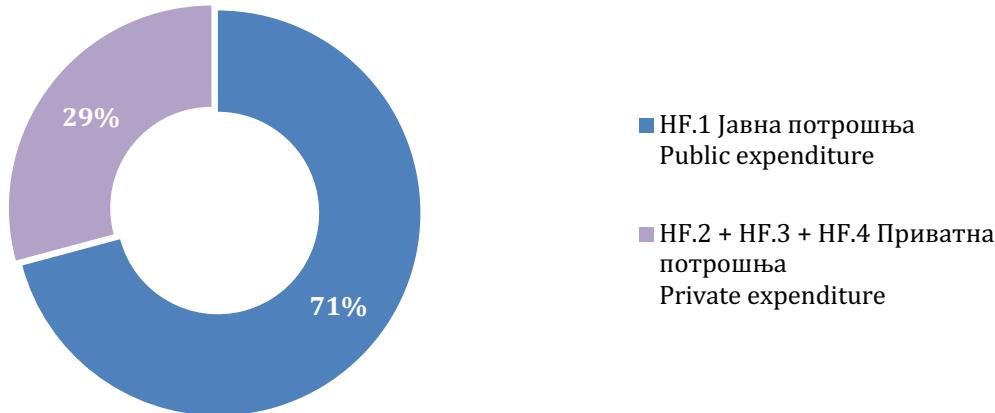
Agency for Statistics of BiH in this first release presents the data regarding National Health Accounts (NHA) for BiH created as a result of aggregation of data from entities statistical offices of Federation of BiH and Republic of Srpska, as well as from Brcko District.

This year, data for the year 2020 are published for: total expenditures in health care sector by purpose of health care and sources of funding (HCxHF), total consumption in health care sector by purpose of health care and health care providers (HCxHP) and current expenditures in health care sector by providers of health care and sources of funding (HPxHF), which are in accordance with the International Classification for Health Accounts - ICCHA.

Data on Covid-19 pandemic expenditure are included in the data for 2020.

Графикон 1. Јавна и приватна потрошња у здравству у БиХ 2020. године (%)

Graph 1. Public and private expenditure for health in BiH, 2020 (%)

Укупни издаци у здравству у БиХ у 2020. години су износили 3 милијарде 384 милиона КМ, од чега су 71% били јавни, а 29% приватни издаци.

Јавно здравство у БиХ се финансира углавном из обавезног здравственог осигурања, док је удио буџетских средстава у јавном здравству веома низак (општинских, кантоналних, ентитетских, те државног буџета).

У 2020. години, удио здравствене потрошње у Бруто домаћем производу БиХ је износио готово 10%.

Готово сва приватна потрошња (99%) отпада на директне издатке домаћинства, док само мали дио приватне потрошње (1%) иде на добровољно плаћање здравствене заштите. У директне издатке домаћинства, односно плаћање „из ћепа“ спадају формална и неформална плаћања. Формална плаћања обухватају партиципацију у јавним здравственим услугама и партиципацију за лијекове, друга директна плаћања код приватних здравствених радника (зубари, специјалисти, дијагностичка, куповина наочала и сл.) и плаћање за лијекове без рецепта и друга терапеутска помагала.

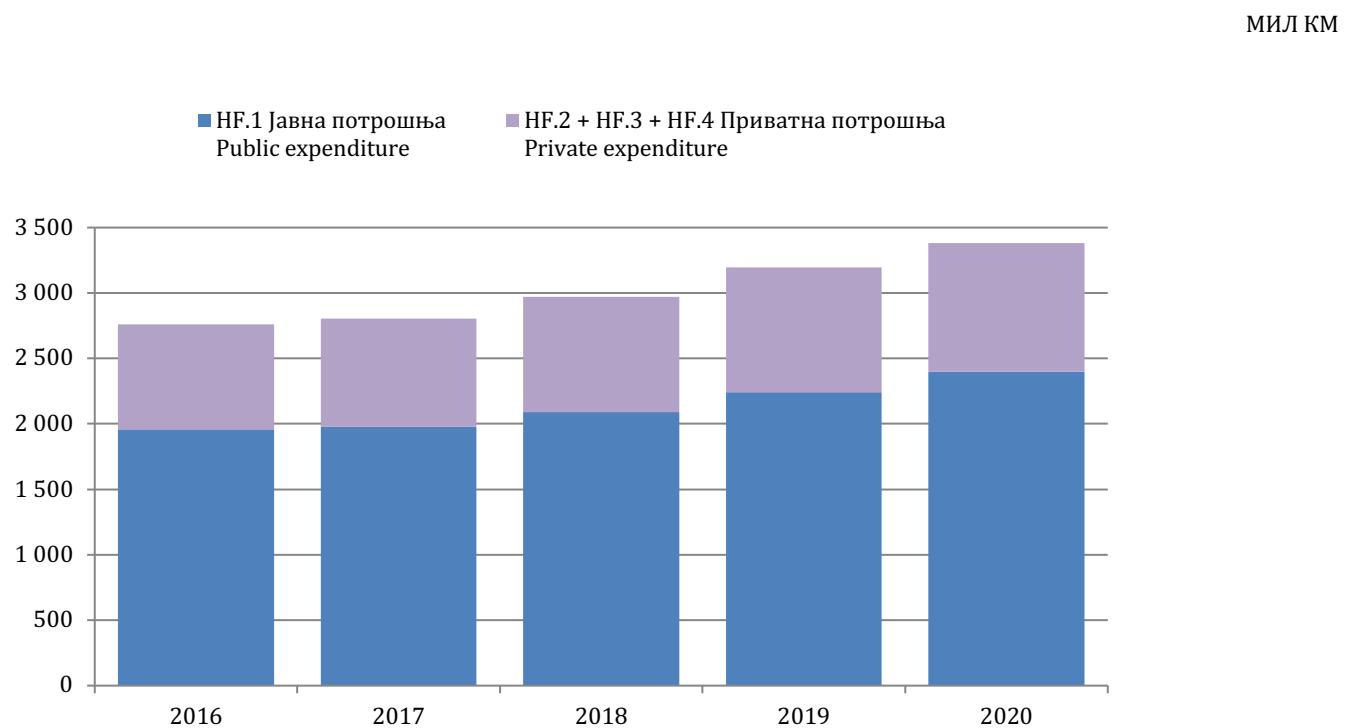
Total health expenditures in BiH in 2020 amounted 3 384 millions of KM, out of which 71% were public, and 29% were private expenditures.

Public health in BiH is financed mostly from mandatory health insurance, while the share of budget funds in public health is very low (municipal, cantonal, entity, and state budget).

In 2019, the share of health consumption in the Gross Domestic Product of Bosnia and Herzegovina was almost 10%.

Almost total private consumption (99%) is spent on direct household expenditures, while only a small portion of private consumption (1%) is spent on voluntary health care payments. Direct household expenditures i.e. payment "out of pocket", include formal and informal payments. Formal payments include part-payments for public health services and part-payments for medications, other direct payments to private doctor's offices (dentists, specialists, diagnostics, purchasing glasses, etc.) and payment for medications that are not prescribed and other therapeutic aids.

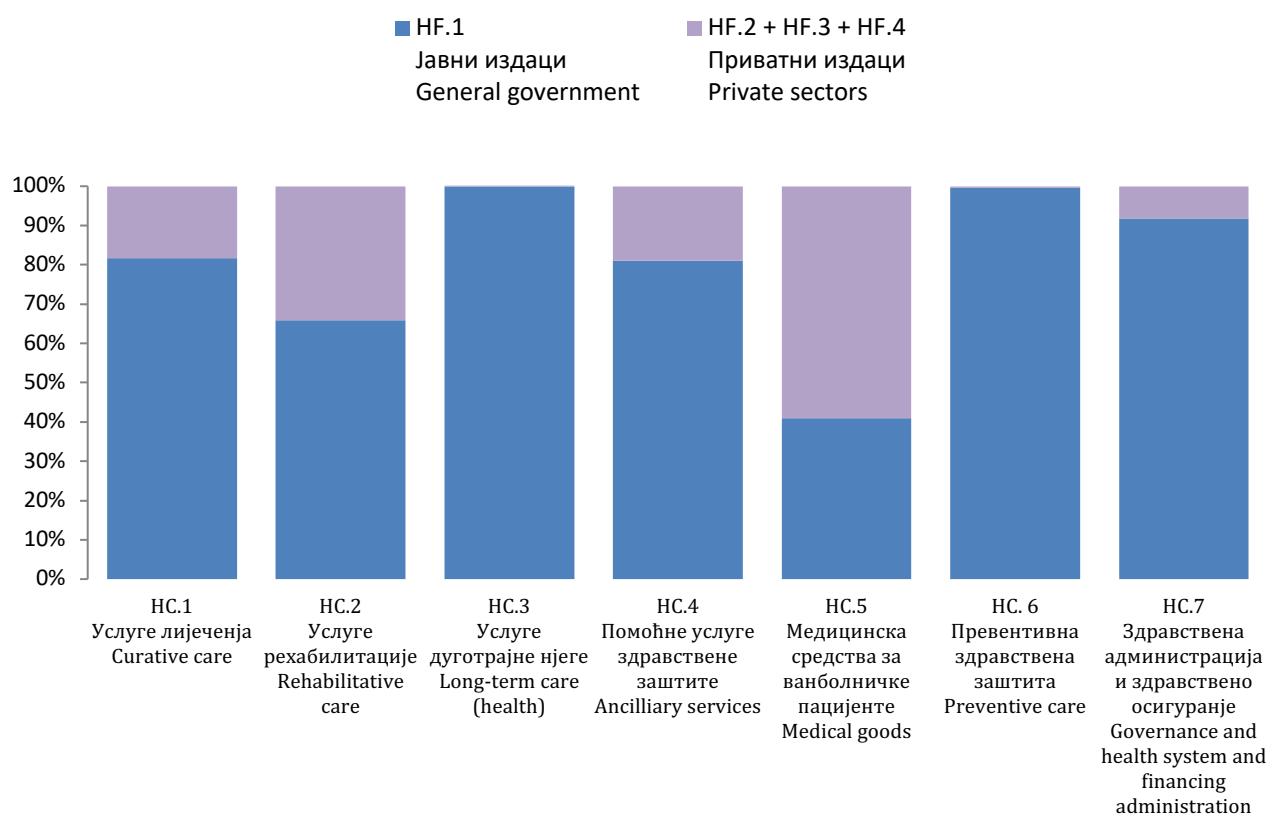
Графикон 2. Јавна и приватна потрошња у здравству у БиХ у периоду 2016-2020 године
Graph 2. Public and private health expenditure in BiH, 2016-2020

У БиХ потрошња у здравству континуирано расте. У 2016. години, укупна потрошња у здравству је износила 2 милијарде 759 милиона КМ, што је за око 624 милиона мање него у 2020. години.

In BiH, health consumption is continually increasing. In 2016, total health consumption amounted to 2 billion 759 million KM, and it is about 624 million less than in 2020.

Графикон 3. Јавна и приватна потрошња у здравству по намјенама у БиХ 2020. године
 Graph 3. Public and private expenditure for health by purpose in BiH, 2020

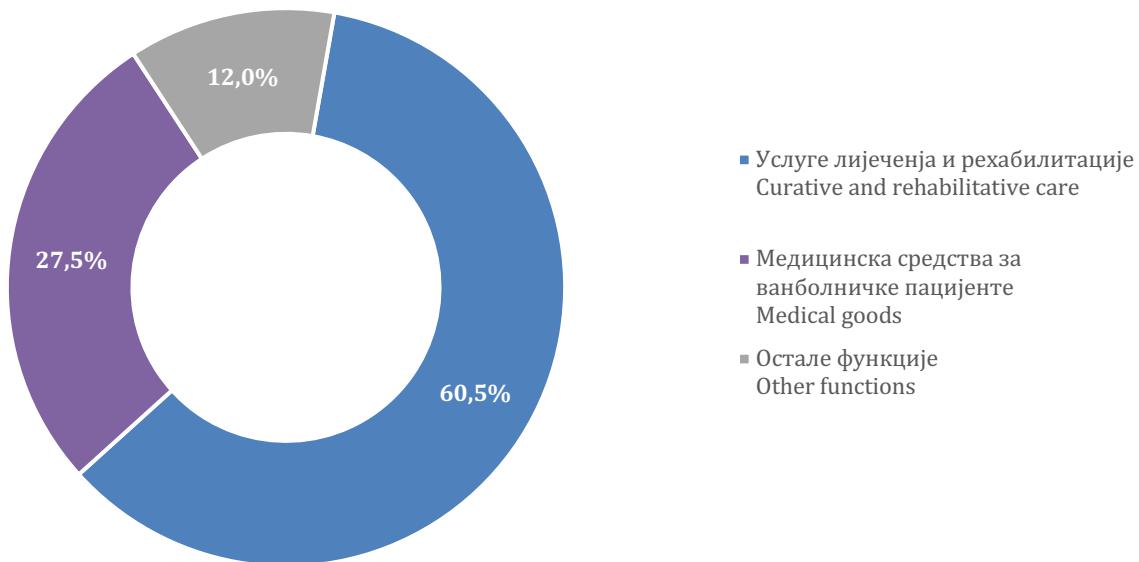
Услуге дуготрајне његе, превентивне здравствене заштите и здравствене администрације се готово искључиво финансирају из јавних издатака, док се медицинска средства за ванболничке пациенте у већој мјери финансирају из приватних издатака, односно из директних издатака домаћинства.

Long-term care services, preventive health care and health administration are almost exclusively financed out of public expenditures, while medicines and medical devices for outpatients are largely financed out of private expenditure, that is, from direct household expenditures.

Табела 1. Укупна потрошња за здравство по намјенама здравствене заштите и пружаоцима здравствених услуга у БиХ у 2020. години

Table 1. Total expenditure on health by health care purpose and by providers in BiH, 2020

Графикон 4. Портошња у здравству по намјенама здравствене заштите у 2020. години у БиХ
Graph 4. Expenditure in health by health care purposes in 2020, BiH

У 2020. години у БиХ је више од половине укупне потрошње за здравство утрошено на услуге лијечења и рехабилитације, док је $\frac{1}{4}$ средстава утрошена на медицинска средства.

На превентивну његу, у коју су укључени програми информисања, едукације и савјетовања, програми имунизације, раног откривања болести, праћења здравственог стања становништва, епидемиолошко праћење и контрола ризика од болести, те програми припреме за одговор на катастрофе, у 2020. години, утрошено је 2% укупних средстава за здравство.

У податке су укључени и трошкови везани за Ковид-19 пандемију (вакцинација, трошкови везани за PCR тестирање и прећење контаката).¹

In 2020, more than half of total health consumption in BiH was spent on treatment and rehabilitation services, while $\frac{1}{4}$ of the funds were spent on medicines and medical devices.

For preventive care, including information programmes, education and advising programmes, immunization programmes, early detection of diseases, monitoring of the health status of the population, epidemiological monitoring and disease risk control, and disaster response programs in 2020 was spent 2% of total health funds.

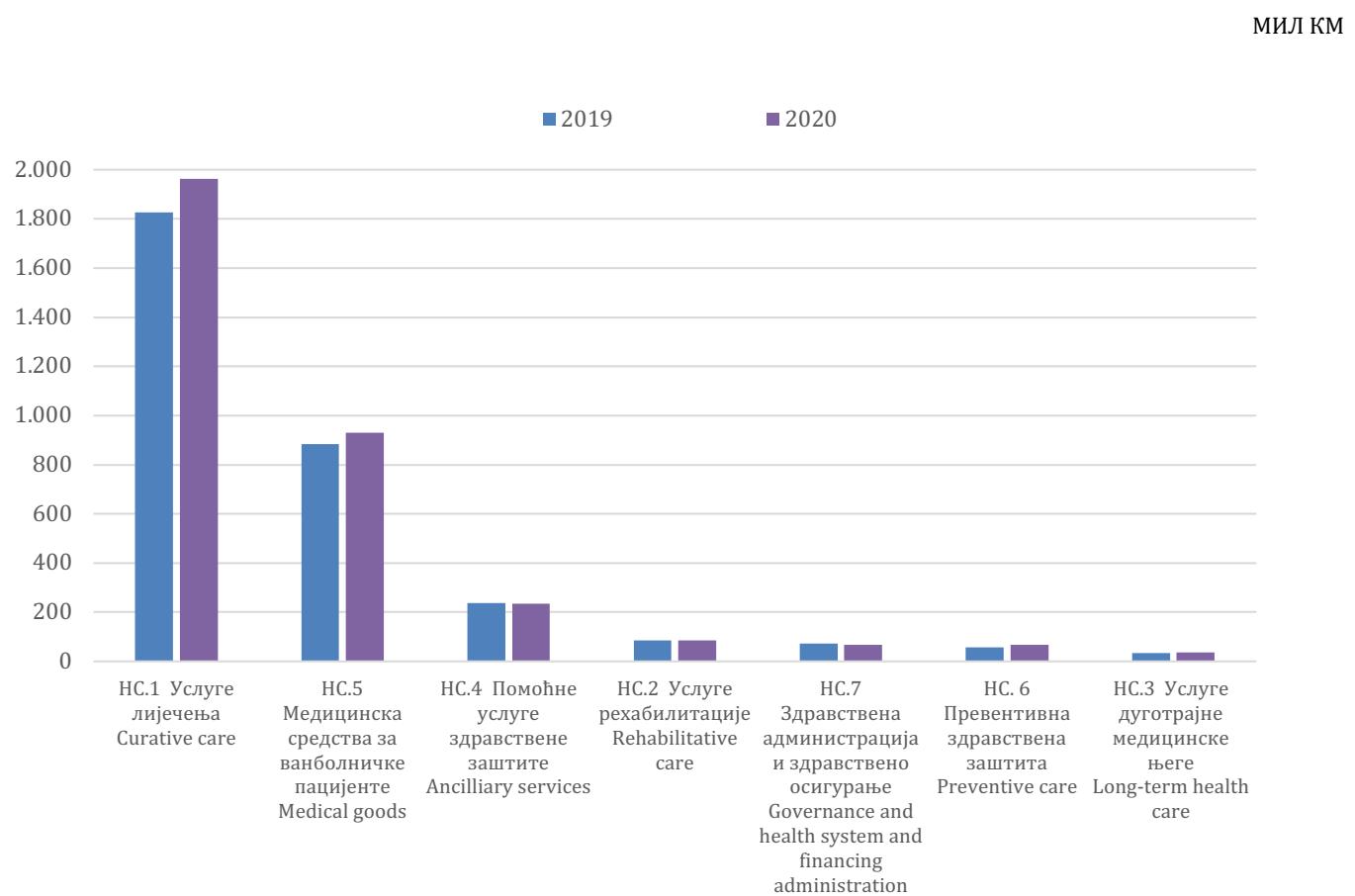
Data on Covid-19 expenditure are included in 2020 NHA data (vaccination, Covid-19 related costs for PCR testing and contact tracing)².

¹ Подаци за вакцинацију у 2020. години нису потпуни. Укључен је само дио за Федерацију БиХ.

² Data on vaccination are not complete. Only a part for Federation BiH is included.

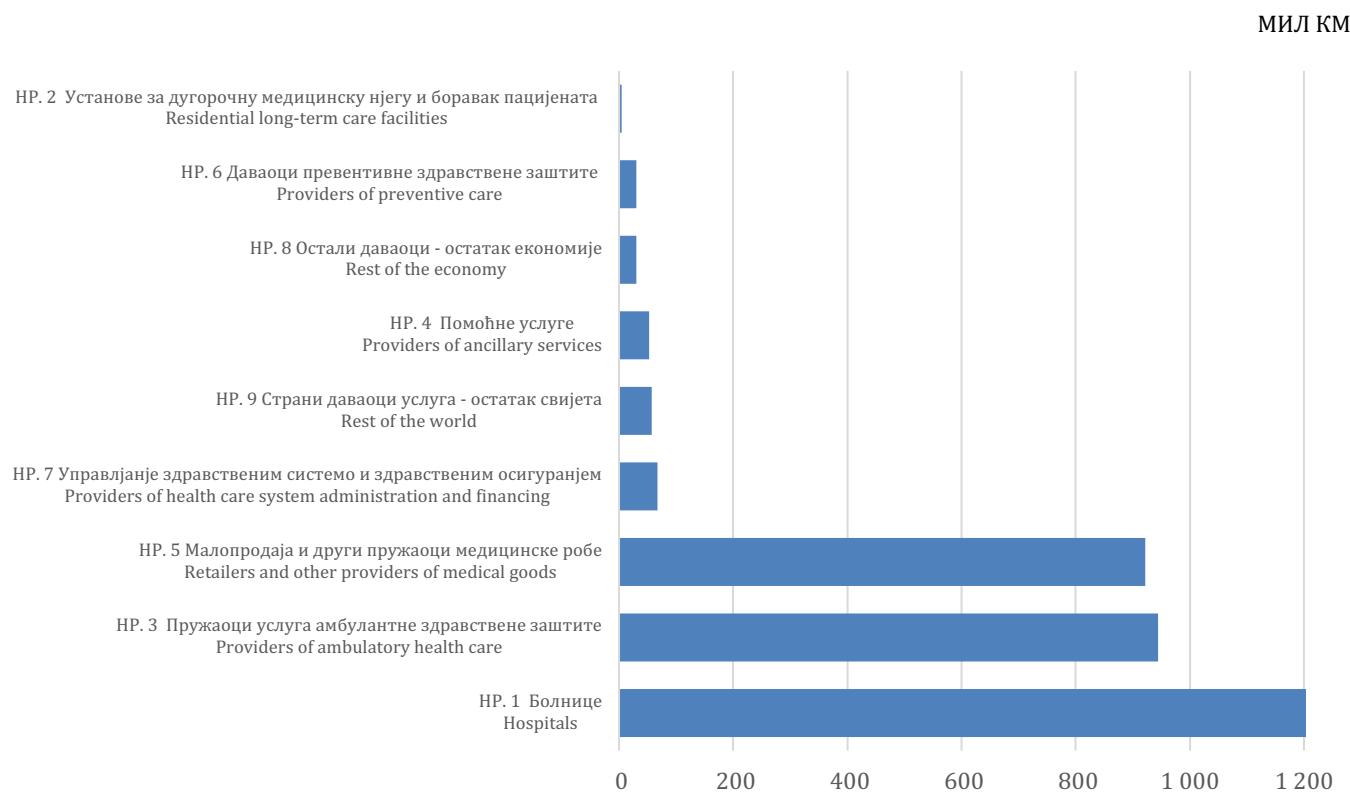
Графикон 5. Потрошња у здравству према намјенама здравствене заштите у 2019. и 2020. години у БиХ

Graph 5. Expenditure in health by health care purposes in 2019 and 2020, BiH

Графикон 6. Издаци за здравство према пружаоцима услуга здравствене заштите у БиХ у 2020. години

Graph 6. Expenditure on health by health care providers in BiH, 2020

Болнице су највећи пружаоци услуга здравствене заштите у БиХ и имају око 38% удјела у укупној потрошњи у здравству. Други највећи пружаоц здравствене заштите су амбуланте, са око 28% удјела у укупној потрошњи у здравству. Удио малопродаје и других пружаоца медицинске робе је такође велики и износи око 27% укупне потрошње у здравству.

Hospitals are the largest health care providers in BiH with the share of approximately 38% of the total health consumption. The second largest health care providers are ambulances, with the share of approximately 28% of the total health consumption. The share of retail and other providers of medical goods is also high, and amounts to approximately 27% of total health consumption.

Табела 2. Издаци за здравство према пружаоцима услуга здравствене заштите и изворима финансирања, у БиХ 2020. године

Table 2. Expenditure on health by health care providers and sources of financing in BiH, 2020

Пружаоци услуга здравствене заштите (ICHA-HP) x Извори финансирања (ICHA-HF) <i>Providers of health care (ICHA-HP) x Health care financing schemes (ICHA-HF)</i>	HF.1 Јавни издаци <i>Public expenditure</i>	HF.2 + HF.3 + HF.4 Приватни издаци <i>Private expenditure</i>	МИЛ КМ
			Сви извори финансирања <i>All financing schemes</i>
HP.1 Болнице <i>Hospitals</i>	1 065,274	208,508	1 273,782
HP.2 Установе за медицинску његу и боравак пацијената <i>Residential long-term care facilities</i>	0,963	3,129	4,092
HP.3 Пружаоци услуга амбулантне здравствене заштите <i>Providers of ambulatory health care</i>	750,245	194,545	944,790
HP.4 Помоћне услуге <i>Providers of ancillary services</i>	21,816	31,019	52,835
HP.5 Малопродаја и други пружаоци медицинске робе <i>Retailers and other providers of medical goods</i>	377,915	543,958	921,872
HP.6 Даваоци превентивне здравствене заштите <i>Providers of preventive care</i>	30,403	0,481	30,884
HP.7 Управљање здравственим системом и здравственим осигурањем <i>Providers of health care system administration and financing</i>	62,261	5,433	67,694
HP.8 Остали даваоци (остатак економије) <i>Rest of the economy</i>	29,791	-	29,791
HP.9 Страни даваоци услуга (остатак свијета) <i>Rest of the world</i>	57,151	-	57,151
HP.0 Непознати даваоци <i>Providers unknown</i>	1,046	-	1,046
Сви извори финансирања <i>All financing schemes</i>	2 396,865	987,073	3 383,938

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Циљ истраживања

Национални здравствени рачуни (NHA) представљају здравствене рачуне једне државе или регије урађене према методологији Система здравствених рачуна – SHA. SHA обухвата низ врло детаљних и прецизних класификација извора финансирања, пружаоца и намјена у здравству, чијим се комбиновањем у табелама и уносом одговарајућих издатака добија преглед структуре здравствене потрошње. Издаци за здравство обухватају све издатке за активности чија је примарна улога обнављање, побољшавање и одржавање здравља популације, укључујући ублажавање послиједица лошег здравља кроз примјену одговарајућег здравственог знања (медицина, њега, традиционална и алтернативна медицина).

Међународна класификација за здравствене рачуне - ICHAce дијели на три основне класификације: Класификацију намјена/функција здравствене заштите (ICHA-HC), Класификацију даваоца услуга здравствене заштите (ICHA-HP) и Класификацију извора финансирања здравствене заштите (ICHA-HF). Извештавање NHA у државама ЕУ регулише посебна регулатива Европске уније за подручје статистике јавног здравства (EU Official Journal, 31.12.2008. 354/77), која прописује правни оквир за цијело подручје здравствене статистике, а уједно се односи и на истраживање NHA.

Институције укључене у процес креирања NHA, проток и слање података између институција, временски рокови за слање и дисеминацију података су јасно дефинисани у документу „Смјернице за развој NHA у БиХ“, који је настао као резултат Пројекта „Реформа јавног здравства II“, којег је финансирала Европска унија у периоду од 2012-2013. године.

Извори података

Извори података за NHAY БиХ су: Министарство цивилних послова БиХ, Агенција за статистику БиХ, Дирекција за економско планирање БиХ, Агенција за осигурање БиХ, Министарство финансија и трезора БиХ, Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ, Федерално министарство здравства, Завод за јавно здравство Федерације БиХ, Кантонална министарства здравства, Федерално министарство финансија, Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ, Кантонални заводи здравственог осигурања, Кантонални заводи за јавно здравство, Агенција за надзор осигурања Федерације БиХ, Федерални завод за статистику ФБиХ, Републички завод за статистику Републике Српске, Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, Институт за јавно здравство Републике Српске, Министарство финансија Републике Српске, Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Агенција за надзор осигурања

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Purpose of the survey

National Health Accounts (NHA) represent medical accounts of one country or region done in accordance to the methodology of the System of Health Accounts (SHA).

SHA includes a series of highly detailed and precise classifications of sources of financing, service providers and users in the system of healthcare and with combining the data in tables and entering the appropriate expenditure one gets overview of the structure of the health care spending. Health expenditures include all expenditures for activities whose primary role is to restore, improve and maintain the health of the population, including mitigating of the consequences of ill-health through the application of appropriate health knowledge (medicine, nursing care, traditional and alternative medicine). International

Classification for Health Accounts - ICHA is divided into three basic classifications: Classification of purposes/functions of health care (ICHA-HC) Classification of provider of health care services (ICHA-HP) and classification of the sources of financing of a health care (ICHA-HF).

NHA reporting in EU members states is regulated with special regulation of the European Community for the field of public health statistics (EU Official Journal, 31/12/2008. 354/77), which provides a legal framework for the whole area of health statistics, and also applies to NHA survey.

The institutions involved in the process of creating NHA, its flow and dissemination between institutions, deadlines for sending and dissemination of data are clearly defined in the document "Guidelines for the development of NHA in BiH", which was created as a result of the Project "Reform of Public Health II", funded by the European Union in the period 2012-2013.

Sources of data

Data sources for NHA in BiH are: Ministry of Civil Affairs BiH, Agency for Statistics of BiH Directorate for Economic Planning BiH, Insurance Agency of BiH, Ministry of Finance and Treasury BiH, Agency for Medicinal Products and Medical Devices of BiH, Ministry of Health of FBiH, Public Health Institute of FBiH, cantonal ministries of Health, Ministry of Finance of FBiH, Health Insurance and reinsurance Institute of FBiH, cantonal institutions for Health Insurance, Cantonal Public Health Institutes, Insurance Supervisory Agency of FBiH, Institute of Statistics of FBiH, RS Institute of Statistics, Ministry of Health and Social Protection of RS, Institute for Public Health of RS, Ministry of Finance of the RS, Health Insurance Fund of the RS, Insurance Supervision Agency of the RS, Department of Health and other services of Brcko District Government, Health Insurance Institute of Brcko District, Brcko District Branch Office - Agency for Statistics of BiH, Brcko District Government - Department of Finance.

Републике Српске, Одјељење за здравство и друге услуге

Владе Брчко дистрикта БиХ, Завод здравственог осигурања Брчко дистрикта БиХ, Експозитура Брчко дистрикта – Агенција за статистику БиХ, Влада Брчко дистрикта БиХ – Дирекција за финансије.

Јавни издаци

Извори података за јавне издатке у здравству су: годишњи буџетски извјештаји ентитетских и кантоналних министарстава здравља и Одјела за здравство БД, извјештаји ентитетских и БД завода/фондова здравственог осигурања, ентитетски/кантонални заводи/институт за јавно здравство и Одјел за здравство БД за податке о превентивној здравственој заштити и јавном здравству, годишње статистичко истраживање о капиталним улагањима које спроводе ентитетски заводи за статистику и БХАС/БД, те ентитетска министарства финансија за податке о јавним издацима локалне/општинске власти.

Приватни издаци

Подаци о добровољном здравственом осигурању се добијају од Агенције за осигурање БиХ, те ентитетских агенција за надзор осигурања, а кроз извјештаје о премијама за здравствено осигурање и ријешених штета за здравствено осигурање.

Подаци о издацима домаћинства из цепа се добијају од Агенције за статистику БиХ, ентитетских и БД статистичких институција, а из Анкете о потрошњији домаћинства, истраживања у трговини на мало - за податке о лијековима и другој медицинској роби, Годишњег финасијског извјештаја свих јавних и приватних пружаоца услуга у дјелатности Здравство, Годишњег статистичког истраживања о капиталним инвестицијама предузећа регистрованих у дјелатности Здравство, те из Националних рачуна.

Дефиниције

Међународна класификација за здравствене рачуне

- ICHA

Основне три класификације Система здравствених рачуна обухватају сљедеће категорије потрошње за здравство:

Класификација намјена/функција здравствене заштите- ICHA-HC

Основна је подјела на лијечење, рехабилитацију, дуготрајну здравствену заштиту, помоћне услуге здравствене заштите, медицинска средства за ванболничке пациенте, превентивну здравствену заштиту, те управљање здравственим системом и осигурањем. Свака од тих категорија даље се дијели на низ подкатегорија. Лијечење укључује болничко лијечење, дневно лијечење, ванболничко лијечење, те лијечење у кући. На исти начин се дијели и рехабилитација и дуготрајна здравствена заштита. Помоћне услуге здравствене заштите укључују клинички лабораториј, дијагностичко снимање, транспорт пацијената и хитну помоћ, те остale

Public expenditures

Sources of data for public expenditures in the health sector are: the annual budget reports of the entity and cantonal ministries of health and the Department of Health of BD, reports from entity and BD institutes/health insurance funds, entity, cantonal institutes/Institute for Public Health and the Department of Health of BD for the information about preventive health care and public health, Annual statistical survey on capital investments undertaken by the entity statistical institutes and BHAS/BD and entity Ministries of Finance for the data on public expenditures of local/municipal authorities.

Private expenditures

Data on voluntary health insurance are obtained from the Insurance Agency of BiH and entity insurance supervisory agencies and through reports on health insurance premiums and claim settlements for health insurance.

Data on household expenditures are received from the Agency for Statistics of BiH, entity and BD statistical institutions, and from the Household Budget Survey, research in retail - for information about medicines and other medical goods, the Annual Financial Report of all public and private providers of services in the area of health care, the annual statistical survey of capital investments of enterprises registered in the medical sector, and from the National Accounts.

Definitions

International Classification for Health Accounts - ICHA

The three basic classifications of the System of Health Accounts include the following categories of health spending:

Classification of purpose/function of health care - ICHA-HC

The basic division is on treatment, rehabilitation, long-term health care, ancillary healthcare services, medical devices for out of hospital patient care, preventive health care and health system management and insurance. Each of these categories is further divided into a series of subcategories. Treatment involves hospitalization, day treatment, out of hospital treatment, and treatment in the home. Same sub categorization applies to rehabilitation and long-term health care. Ancillary healthcare services include clinical laboratory, diagnostic imaging, patient transport and emergency services, and other ancillary services, while medical devices for out of hospital patients are divided into drugs and other consumer goods, and medical devices and

помоћне услуге, док су медицинска средства за ванболничке пацијенте подијељена на лијекове и осталу потрошну робу, те медицинске уређаје и помагала. Превентивна здравствена заштита садржи категорије: здравље мајки и дјеце, школску медицину, превенцију заразних болести, превенције заразних болести, медицину рада, те остале јавноздравствене услуге. Неке од поткатегорија се и даље дијеле, на примјер, ванболничко лијечење на основне медицинске и дијагностичке услуге, стоматолошке услуге, остале специјализоване здравствене услуге и остало ванболничко лијечење.

Класификација даваоца услуга здравствене заштите- ICHA-HP

Главна подјела обухвата болнице, установе за његу и смјештај, даваоце ванболничке здравствене заштите, малопродају и друге добављаче медицинских средстава, спровођење и администрацију јавноздравствених програма, управљање здравственим системима и осигурањем, остале пружаоце здравствене заштите, те иностране пружаоце здравствене заштите. Надаље, болнице укључују опште, психијатријске и специјалне; установе за његу и смјештај дијеле се на установе за његу, установе за лица с менталним поремећајима и лијечење од зависности, установе за старије и остало, док се пружаоци ванболничке здравствене заштите дијеле на ординације доктора медицине, ординације доктора денталне медицине, остале ординације, центре за ванболничку здравствену заштиту, лабораторије, пружаоце његе у кући и остале. Малопродаја и други добављачи медицинских средстава обухватају апотеке, малопродају и добављаче оптичких помагала, малопродају и добављаче слушних помагала, те остало, а општа здравствена администрација и осигурање дијеле се на јавну администрацију, јавно здравствено осигурање, приватна осигурања и остало.

Класификација извора финансирања здравствене заштите- ICHA-HF

Основна подјела обухвата јавни, приватни сектор и стране изворе финансирања здравствене заштите. У оквиру јавног финансирања постоји подјела на централни, ентитетски, кантонални и локални ниво, као и обавезно здравствено осигурање, док се приватни сектор дијели на приватна здравствена осигурања, директно плаћање домаћинства за здравствену заштиту, односно издаци домаћинства из цепа, непрофитне организације, те установе и предузећа (изузевши она из здравственог осигурања).

Скраћенице

NHA – Национални здравствени рачуни

SHA – Систем здравствених рачуна

OECD – Организација за економску сарадњу и развој

SZO – Светска здравствена организација

ICHA – Међународна класификација за здравствене рачуне

HC – Класификација намјена/функција здравствене заштите

HF – Класификација извора финансирања здравствене заштите

supplies. Preventive health care includes following categories: maternal and child health, school medicine, prevention of infectious diseases, prevention of non-infectious diseases, occupational health, and other public health services. Some of the subcategories are further divided, e.g. out of hospital treatment to: basic medical and diagnostic services, dental care, other specialized medical services and other out of hospital treatment.

Classification of health care providers - ICHA-HP

The main division includes hospitals, nursing care facilities and accommodation, providers of out of hospital health care, retail and other suppliers of medical devices, implementation and administration of public health programs, health systems management and insurance, other health care providers, and foreign health care providers. Furthermore, hospitals include general, psychiatric and special; institutions for care and accommodation are divided into nursing care facilities, institutions for people with mental disorders and addiction treatment, institutions for the elderly and others, while providers of out of hospital health care are divided to medical doctor clinics, dentist clinics, other clinics, centres for out of hospital health care, laboratories, home care providers and others. Retailers and other suppliers of medical devices include pharmacies, retailers and suppliers of optical aids, retailers and suppliers of hearing aids, and other things, while the general health administration and insurance are divided into public administration, public health insurance, private insurance, etc.

Classification of sources of financing health care - ICHA-HF

The basic division includes public, private sector and foreign sources of financing health care. In the context of the public funding there is division between the central, entity, cantonal and local level, as well as mandatory health insurance, while the private sector is divided into private health insurance, direct payments for health care of the household, i.e. household expenditure out of pocket, non-profit organizations, and institutions and companies (except those from the health insurance).

Abbreviations

NHA – National Health Accounts

SHA – System of health Accounts

OECD – Organisation for Economic Cooperation and Development

WHO – World Health Organization

ICHA – International Classification for Health Accounts

HC – Classification of health care Functions

HF – Classification of Health Care Financing

HP – Класификација пружаоца услуга здравствене заштите

FS – Класификација прихода изворима финасирања

FP - Класификација фактора за пружање здравствене заштите

Schemes

HP – Classification of health Care Providers

FS – Classification of Revenues of Health Financing Schemes

FP - Classification of the factors for the provision of a health protection

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telifax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица/Responsible persons:

Радослав Ђоровић, Помоћник директора за демографију и социјалне статистике
Radoslav Čorović, Assistant Director of Demography and Social Statistics

Весна Ћузић, директорица
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредили: Аида Ескић Пихљак и Горана Кнезевић
Prepared by: Aida Eskić Pihljak and Gorana Knežević

 Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.